

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Самбірський фаховий педагогічний коледж імені Івана Филипчика»**

ЗАТЕРДЖУЮ
Директор коледжу
Володимир ВАНТУХ
29 червня 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ
У КОМУНАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«САМБІРСЬКИЙ ФАХОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ
ІМЕНІ ІВАНА ФИЛИПЧАКА»

ОБГОВОРЕНО І СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
Протокол №7 від 29.06 2023 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання (далі – Положення) в КЗ ЛОР «Самбірський фаховий педагогічний коледж імені Івана Филипчака» (далі – Коледж) регламентує організацію навчання здобувачів фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами (далі – Здобувачів), що забезпечують повноцінне залучення таких студентів у освітній процес для здобуття ними освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей.

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про соціальні послуги», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про телекомунікації», постанови Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1289 «Про затвердження Порядку забезпечення допоміжними засобами для навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах освіти», постанови Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», постанови Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2021р. №1321 «Про порядок організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти».

1.3. Коледж надає освітні послуги здобувачам фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами на рівній основі з іншими здобувачами освіти, що передбачає застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності всіх здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувача освіти з особливими освітніми потребами (за наявності), виданого інклюзивно-ресурсним центром. Для осіб з особливими освітніми потребами може передбачатися індивідуальна освітня траєкторія шляхом розроблення та реалізації закладом освіти індивідуального навчального плану.

1.4. У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

1.4.1. Інклюзія — процес, який полягає в позитивному ставленні до різноманітності здобувачів фахової передвищої освіти в навчальному середовищі, сприйнятті індивідуальних особливостей розвитку особистості не як проблеми, а як можливостей для розвитку, або процес реального залучення здобувачів фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами до освітнього процесу в Коледжі, або особлива система навчання, яка професійно підтримує індивідуальний підхід до студентів усіх нозологій, відповідно до їх освітніх потреб.

1.4.2. Інклюзивне навчання — система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

1.4.3. Здобувач фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами — особа, яка здобуває освіту в закладах фахової передвищої освіти

та потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі і має право на якісну фахову передвищу освіту.

1.4.4. Інклюзивне освітнє середовище — простір Коледжу, у якому забезпечується сукупність умов, способів і засобів реалізації освітнього процесу для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів з урахуванням їхніх потреб та можливостей, у якому вони можуть вільно пересуватися, навчатися, розвиватися й спілкуватися.

1.4.5. Супровід — система заходів, що мають забезпечити рівний доступ до навчання, тобто усунення або мінімізація проблем у навчанні для здобувачів освіти. Супровід охоплює процеси підготовки до вступу, допомоги в дотриманні процедури вступу, подальшого навчання в Коледжі, а також передбачає підтримку зв'язків із випускниками та моніторинг їхнього працевлаштування. Забезпечення супроводу здобувачів освіти дозволяє їм діяти на рівних з іншими здобувачами фахової передвищої освіти, але без надання переваг.

1.5. Прийом на навчання для здобуття фахової передвищої освіти здійснюється на конкурсній основі на підставі Правил прийому закладу освіти, розроблених відповідно до Умов прийому на навчання до закладів фахової передвищої освіти у відповідному році, затверджених МОН України.

1.6. Директор Коледжу забезпечує створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища.

1.7. Коледж створює умови для осіб з особливими освітніми потребами шляхом забезпечення розумного пристосування та універсального дизайну. З цією метою особи з особливими освітніми потребами, які планують вступити до закладу освіти, або їх батьки (інші законні представники) у строки, визначені у Правилах прийому закладу освіти, подають письмову заяву про необхідність забезпечення розумного пристосування.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

2.1. Прийом на навчання для здобуття фахової передвищої освіти здійснюється на конкурсній основі на підставі правил прийому закладу освіти, розроблених відповідно до Умов прийому на навчання до закладів фахової передвищої освіти у відповідному році, затверджених МОН.

2.2. Основою здобуття фахової передвищої освіти є стандарти фахової передвищої освіти, обов'язкові для всіх студентів, незалежно від стану їхнього здоров'я або особливих освітніх потреб. Водночас освітньо-професійні програми фахової передвищої освіти для осіб з особливими освітніми потребами можуть мати корекційно-розвитковий складник, який враховує рекомендації індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності).

2.3. У Коледжі забезпечуються всі умови для здобуття якісної освіти особами з особливими освітніми потребами, які передбачають:

- створення інклюзивного середовища;
- застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;
- приведення території закладу освіти, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил. У разі, коли наявні будівлі, споруди та приміщення неможливо повністю пристосувати до потреб осіб з інвалідністю, здійснюється їх розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну

- забезпечення здобувачів освіти належним супроводом на всіх етапах навчання;

- розроблення індивідуального навчального плану особи з особливими освітніми потребами, що укладається з її участю з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності);

- самостійне (у разі навчання за власні кошти) чи за згодою відповідної фізичної або юридичної особи (у разі навчання за кошти фізичних або юридичних осіб) збільшення тривалості виконання освітньо-професійної програми за погодженням із закладом освіти, що має бути відображено в договорі про надання освітніх послуг;

- безоплатне забезпечення навчальними посібниками, інформацією для навчання в доступних форматах із використанням технологій, зокрема інформаційно-комунікаційних, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я; із залученням відповідних фахівців і педагогічних, науково- педагогічних працівників;

- для організації самостійної роботи Здобувачів бібліотекою Коледжу надається доступ до електронних копій навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів;

- забезпечення необхідними навчальними посібниками педагогічних працівників, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами в закладах освіти;

- за умов дистанційного навчання може використовуватись онлайн-сервіс «GoogleMeet», що містить комплекс навчальних матеріалів за освітніми компонентами освітньо-професійних програм;

- застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування ;

- справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання, яке передбачає забезпечення розумного пристосування під час оцінювання, у тому числі збільшення часу на оцінювання, використання доступних форматів, у тому числі абетки та шрифту Брайля, залучення перекладачів жестової мови (за потреби) тощо;

- формування у спільноті Коледжу недискримінаційного ставлення до здобувачів фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами.

3. ІНКЛЮЗИВНІ ГРУПИ

3.1. Інклюзивна група створюється в обов'язковому порядку керівником закладу освіти на підставі заяви особи з особливими освітніми потребами або її батьків (інших законних представників) та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром.

3.2. Утворення інклюзивної групи в закладі освіти та припинення її діяльності здійснюється відповідно до наказу директора Педагогічного коледжу.

3.3. Гранична чисельність осіб з особливими освітніми потребами в певній інклюзивній групі встановлюється керівником закладу освіти, виходячи з індивідуальних особливостей здобуття освіти такими особами, освітньо-професійної програми, пристосованості аудиторій тощо, але не може перевищувати 50 відсотків загальної чисельності осіб з особливими освітніми потребами в такій академічній групі.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ СУПРОВОДУ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

4.1. Супровід Здобувачів у Коледжі реалізується через низку освітніх послуг, якими вони можуть користуватися з допомогою інших осіб. При цьому враховуються психофізичні особливості осіб різних нозологій, їх потреби в компенсації сенсорних вад, що заважають сприймати навчальний матеріал, соціально-психологічні фактори, що ускладнюють інтеграцію здобувачів освіти в студентське середовище, потреби у фізичній реабілітації та ін.

4.2. Супровід Здобувачів у Коледжі здійснюється за такими напрямками: технічний, педагогічний, психологічний, фізкультурно-спортивний, соціальний. Усі перелічені складові системи супроводу вступають у дію поступово і можуть діяти одночасно, доповнюючи одна одну.

4.2.1. Технічний супровід полягає в забезпеченні здобувачів адаптивними технічними засобами та спеціальними технологіями навчання. Технічний супровід має компенсувати функціональні обмеження Здобувачів і забезпечувати їм доступ до якісної фахової передвищої освіти. Технічний супровід здійснюється відділеннями, на освітніх програмах яких навчаються Здобувачі.

4.2.2. Педагогічний супровід полягає в оптимізації викладання навчального матеріалу Здобувачам у максимально сприйнятливій для них формі, впровадження сучасних педагогічних технологій навчання, забезпечення навчально-методичними матеріалами.

На всіх етапах педагогічного супроводу передбачається індивідуальний супровід Здобувачів з метою допомоги у розв'язанні індивідуальних проблем опанування освітніх компонентів. Такий вид супроводу здійснюють відділення, які забезпечують викладання відповідних освітніх компонентів. Для Здобувачів

із сенсорними вадами навчальні матеріали переводяться в альтернативний формат, зручний для сприйняття, із залученням відповідних фахівців і науково-педагогічних працівників.

4.2.3. Психологічний супровід полягає в з'ясуванні психологічних особливостей здобувачів освіти, зміцненні та збереженні їхнього психологічного здоров'я, надання їм необхідної допомоги з адаптації до інтегрованого освітнього середовища, сприянні особистісному розвитку та передбачає:

- психологічної допомоги Здобувачам під час їх адаптації до умов провадження освітнього процесу в Коледжі;
- психологічної культури всіх учасників освітнього процесу, включаючи здобувачів фахової передвищої освіти, педагогічних працівників, представників адміністрації та допоміжного персоналу;
- соціально-психологічну діагностику, моніторинг особистісного розвитку і соціальної ситуації розвитку здобувачів освіти, прогнозування змін освітньої ситуації та визначення її основних тенденцій;
- проєктування і соціально-психологічну корекцію розвитку Здобувачів.

4.2.4. Фізкультурно-спортивний супровід полягає в заохоченні Здобувачів до активних занять фізичною культурою та окремими видами спорту, участі в змаганнях різного рівня, має на меті зміцнення мотивації до здорового способу життя та передбачає поліпшення психофізичного стану Здобувачів і підвищення їх інтелектуальної працездатності. Супровід здійснюється викладачами фізичної культури.

4.3. Соціальний супровід передбачає створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки Здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, у тому числі надання інформації та допомоги щодо входження в академічну спільноту Коледжу, отримання технічних засобів реабілітації, організації волонтерської допомоги для підтримки таких здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Соціальний супровід здійснюється батьками або особами, уповноваженими ними, за можливості –практичним психологом, студентськими організаціями, волонтерами.

Інклюзивне навчання осіб з особливими освітніми потребами передбачає надання їм (за потреби) соціальних послуг, зокрема супроводу під час інклюзивного навчання. Для забезпечення соціальних потреб осіб з особливими освітніми потребами до закладу освіти можуть бути допущені один із батьків особи з особливими освітніми потребами або уповноважена ними особа. Рішення про їх допуск до участі в освітньому процесі приймає директор закладу освіти на основі укладення відповідного договору між закладом освіти та особою, яка забезпечує соціальні потреби особи з особливими освітніми потребами.

4.4. Для організації та контролю реалізації супроводу в Коледжі наказом директора створюється команда психолого-педагогічного супроводу, до складу якої залучаються педагогічні, науково-педагогічні, інші працівники закладу

освіти, інші фахівці (за потреби), особи з особливими освітніми потребами або батьки (інші законні представники) таких осіб. До складу команди в обов'язковому порядку входять завідувачі навчальних відділень, керівники груп, практичний психолог закладу.

4.4.1. Організацію інклюзивного навчання та забезпечення супроводу осіб з особливими освітніми потребами в Коледжі, за необхідності, забезпечує навчальна частина закладу. Очолюють команду психолого-педагогічного супроводу завідувачі навчальних відділень.

4.4.2. Навчальне відділення здійснює супровід студентів з особливими освітніми потребами на підставі цього Положення, Статуту КЗЛОР «Самбірський фаховий педагогічний коледж імені Івана Филипчика».

4.4.3. Навчальне відділення координує процес організації інклюзивного навчання та забезпечення супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами у співпраці з методичною службою коледжу.

4.5. Команда психолого-педагогічного супроводу виконує такі завдання:

- співпрацює зі структурними підрозділами Коледжу щодо організації інклюзивного навчання та забезпечення навчального супроводу Здобувачів;
- організовує підготовку (підвищення кваліфікації) педагогічних та науково-педагогічних працівників закладу освіти, волонтерів для роботи з особами з особливими освітніми потребами;
- консультує та надає методичну допомогу педагогічним та науково-педагогічним працівникам закладу освіти щодо організації освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами;
- провадить інформаційно-просвітницьку діяльність із формування толерантного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами;
- забезпечує співпрацю викладачів, керівників академічних груп органів студентського самоврядування, практичного психолога, батьків, осіб з особливими потребами з питань, пов'язаних із організацією та провадженням інклюзивного навчання;
- співпрацює із закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями.
- у Коледжі створюються умови для залучення осіб з особливими освітніми потребами до всіх заходів закладу освіти, участь у заходах з освітньої, дослідницької, науково-дослідної, спортивної, мистецької, громадської діяльності, що здійснюються в Україні та за кордоном, в установленому законодавством порядку із забезпеченням розумного пристосування та з урахуванням їхніх освітніх потреб.

5. ФІНАНСУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

5.1 Педагогічний коледж надає освітні послуги Здобувачам за рахунок коштів державного бюджету, інших не заборонених законодавством джерел фінансування.